

การประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
The Assessment of Building Space Efficiency
Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

สุทธิพงศ์ เพ็ชรรัตน์¹

กิตติรัตน์ เกษตรสุนทร²

สุริยะ วิฤทธิ์³

ธรรมรินทร์ ลินธุ⁴

ธัญญา รัตนพันธ์⁵

นิตยารัตน์ คงนาลึก⁶

ศุภชัย โชติกิจภิวาทย์⁷

เศณวี ฤกษ์มงคล⁸

Suthipong Petchrat¹

Kittirat Kasatsuntorn²

Suriya Wirit³

Thammarin Sinthu⁴

Thanatcha Rattanaphant⁵

Nitayarat Khongnaluek⁶

Supachai Chotikitphiwat⁷

Senawee Roekmongkol⁸

Received: January 29,2025 Revised: May 28,2025 Accepted: May 30,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ และ 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อาคารการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ จำนวนอาคารในความรับผิดชอบของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 5 อาคาร ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสำรวจการใช้พื้นที่อาคาร 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคาร (สกอ.) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ของจำนวนห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการของคณะครุศาสตร์ มีจำนวนห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 ห้อง แบ่งเป็น ห้องบรรยาย 45 ห้อง และห้องปฏิบัติการ 15 ห้อง พบว่า จำนวนห้องเรียนเทียบกับเกณฑ์ (สกอ.) ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงทำให้ประสิทธิภาพต่ำ อันเนื่องมาจากการบริหารจัดการสถานศึกษายังไม่คุณภาพเท่าที่ควรจึงส่งผลให้การใช้ประโยชน์ในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งานพื้นที่อาคาร

^{1,3,4,5,6,7,8} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1,3,4,5,6,7,8} Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

² Faculty of Education, Thaksin University

² Corresponding author, E-mail: tom.fanclub@gmail.com

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องปฏิบัติการในภาพรวมของคณะครุศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ฯ (สกอ.) พบว่า อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนในภาพรวมของครุศาสตร์ มีประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ ร้อยละ 38.94 อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 63.63 และอัตราการใช้พื้นที่ ร้อยละ 22.62 เมื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ฯ (สกอ.) พบว่า อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องบรรยาย ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ (สกอ.)

คำสำคัญ: การประเมิน, ประสิทธิภาพ, พื้นที่อาคาร

Abstract

This research aims to 1) study the efficiency and 2) evaluate the efficiency of utilization of rooms, and the utilization rate of classrooms and laboratories. The target area is the number of buildings under the responsibility of the Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, a total of 5 buildings, obtained by purposive selection. The research instrument is a building space utilization survey, 1 copy. Data analysis is based on the criteria for increasing the efficiency of building utilization (OHEC). The statistics used in data analysis are percentages.

The research results found that.

1. The results of the analysis of the efficiency of space utilization of the number of lecture rooms and laboratories of the Faculty of Education, there are 60 rooms used for teaching in the academic year 2022, divided into 45 lecture rooms and 15 laboratories. It was found that the number of classrooms compared to the criteria (OHEC) is lower than the specified criteria. Therefore, the efficiency is low. This is because the management of the educational institution is not as good as it should be, resulting in the utilization of the area being lower than the criteria. There should be promotion of more shared resource use. To create efficiency in using building space

2. The results of the evaluation of the overall efficiency of laboratory space utilization in the Faculty of Education, when compared with the criteria (OHEC), found that the room utilization rate, space utilization rate, and overall efficiency of classroom utilization in the Faculty of Education had an efficiency of space utilization of 38.94 percent, a room utilization rate of 63.63 percent, and a space utilization rate of 22.62 percent. When the results of the analytical study were compared with the criteria (OHEC), it was found that the room utilization rate, space utilization rate, and efficiency of lecture room space utilization were lower than the criteria (OHEC).

Keywords: The assessment, Efficiency, building area

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ โดยเฉพาะการส่งเสริมบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ยี่งสวัสดิ์ไชยะกุล, 2567) กล่าวสรุปว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการ และการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ (กลุ่มภารกิจงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ, 2565) เหตุผลที่ต้องนำแนวคิดการบริหารงานแนวภาครัฐแนวใหม่มาใช้มีดังนี้ 1) กระแสโลกาภิวัตน์ 2) ระบบราชการไทยมีปัญหาที่สำคัญ ถ้าภาครัฐไม่ปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารจัดการของภาครัฐ เพื่อไปสู่องค์กรสมัยใหม่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ก็จะมีผลบั่นทอนความต้องการในการแข่งขันของประเทศ ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในอนาคตด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ จึงเป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของภาครัฐและยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ เป็นรูปธรรม มีแนวทางในการบริหารจัดการ (อิทธิพิทธิ์ จันทรสาคร, 2565) ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ยุทธศาสตร์ จากยุทธศาสตร์ประเด็นที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีเป้าหมายเพื่อวางระบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ของราชการอย่างครบวงจร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือสร้างมูลค่าเพิ่มสร้างโอกาสและสร้างความมั่นคงตามฐานะเศรษฐกิจของประเทศ ลดความสูญเสียสิ้นเปลืองและเปล่าประโยชน์ รวมทั้งวางระบบและมาตรการที่จะมุ่งเน้นการบริหารสินทรัพย์ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนคุ้มค่าสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยรวมมีต้นทุนที่ต่ำลงและลดความต้องการของสินทรัพย์ใหม่ที่ไม่จำเป็น (อภิสิทธิ์ พรหมศิริ, 2564)

อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้รับการประสานงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ให้พิจารณากำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเกี่ยวกับอัตราการใช้ห้องเรียนและประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน และแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐดำเนินการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ห้องเรียนทั้งห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและมีหลักการสำคัญด้านงบประมาณและทรัพย์สิน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญสำหรับการดำเนินการตามภารกิจสถาบันอุดมศึกษา และจำเป็นต้องบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการรวมทั้งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (โมไนย สุขสาสวัสดิ์, 2566) ดังนั้นคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีอาคารในการดูแลรักษา 5 อาคาร จากการที่ทางคณะครุศาสตร์จัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นห้องเรียนและห้องปฏิบัติการอยู่ด้วยกัน โดยแต่ละห้องมีพื้นที่ใช้สอยตามภารกิจในแต่ละช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอน รวมถึงห้องปฏิบัติการที่ต้องมีครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ อุปกรณ์เครื่องมือวิทยาศาสตร์จำนวนมากที่ได้รับการจัดสรรมาจากมหาวิทยาลัยในแต่ละปีงบประมาณ ทำให้มีพื้นที่ใช้สอยมีขนาดไม่เพียงพอ และได้มีการซ่อมแซมปรับปรุงห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเป็นระยะ ๆ เพื่อ

ดำเนินการแก้ปัญหาการขาดแคลนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมาหลายๆ ด้าน เช่น การขาดคุณภาพในห้องปฏิบัติการ และประสิทธิภาพการเรียนการสอน ตลอดจนผลกระทบในการจัดการเรียนการสอน (วาไลตา พวงจำปา, 2563)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การวางแผนการวิเคราะห์และวิจัยทางด้านการใช้ประโยชน์ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ เพื่อให้การใช้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เกิดประโยชน์สูงสุดและใช้ง่ายงบประมาณโดยประหยัด อย่างไรก็ตามการวางแผนการตัดสินใจก่อสร้างอาคารที่เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการในการใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของแบบอาคาร ซึ่งมีก่ประสบปัญหาจากการขาดข้อมูลพื้นฐานของอาคารและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการใช้ประโยชน์อาคารและสถานที่เป็นอย่างยิ่ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการของงานอาคารและสถานที่และปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพการให้บริการสูงสุด ตลอดจนเพื่อต้องการทราบถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการการเรียนการสอน โดยเลือกพื้นที่การใช้งานของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาถึงปัญหาการใช้พื้นที่และการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพราะอาคารและสถานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในลำดับต้นๆ ของสถานศึกษาที่จะช่วยให้การบริหารการศึกษาการจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เรียนมุ่งหวังให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพและมีการใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำและรองรับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ
3. เพื่อเสนอแนะวิธีการจัดการประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดและระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ จำนวนอาคารทั้งหมดในความรับผิดชอบของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งหมด 5 อาคาร คือ อาคาร 6 อาคาร 12 อาคาร 26

อาคาร 33 และอาคาร 40 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากอาคารดังกล่าว ทางคณะครุศาสตร์เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

1. แบบสำรวจการใช้พื้นที่การเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการใช้งานพื้นที่การเรียนการสอน เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสำรวจการใช้พื้นที่การเรียนการสอน โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความคล่องตามโครงสร้าง จากนั้นจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการพิจารณาแบบสอบถามสำหรับคณาจารย์จากผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และจัดทำแบบสำรวจการใช้พื้นที่การเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เพื่อไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร

ผู้วิจัยดำเนินการแนวทางการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารของสถาบันอุดมศึกษานั้น ใช้เกณฑ์มาตรฐานกลางกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2556) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เมษายน 2552 – กรกฎาคม 2556

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสำรวจอาคารในความรับผิดชอบของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อดำเนินการสำรวจพื้นที่อาคาร โดยจัดเก็บข้อมูลการใช้อาคารในรูปแบบห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพื่อการเรียนการสอน

2. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลอาคาร เพื่อขอความร่วมมือในการสำรวจและเก็บข้อมูล

3. กำหนดและระบุวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อแจ้งเป็นปฏิทินดำเนินการสำรวจอาคารให้ผู้รับผิดชอบดูแลอาคารทราบ

4. เก็บรวบรวมตามวันเวลาดังกล่าว เพื่อให้สะดวกสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ในวันเวลาดังกล่าว

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการใช้พื้นที่การเรียนการสอนวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สูตรการคำนวณโดยอ้างอิงจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของสถาบันอุดมศึกษา ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ วันที่ 11 เมษายน 2556

สูตรคำนวณ

$$\begin{aligned}(1) \text{ อัตราการใช้ห้อง} &= \frac{(\text{จำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องจริงใน 1 สัปดาห์} \times 100)}{(\text{จำนวนชั่วโมงที่ควรใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์})} \\(2) \text{ อัตราการใช้พื้นที่} &= \frac{(\text{จำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องจริงใน 1 สัปดาห์} \times \text{พื้นที่ตามเกณฑ์มาตรฐาน} \times 100)}{(\text{พื้นที่ห้อง} \times \text{จำนวนชั่วโมงที่ควรใช้ห้องอย่างเต็มที่ใน 1 สัปดาห์})} \\ \text{อัตราการใช้ห้อง} &= \frac{(\text{อัตราการใช้ห้อง} \times \text{อัตราใช้พื้นที่})}{(100)}\end{aligned}$$

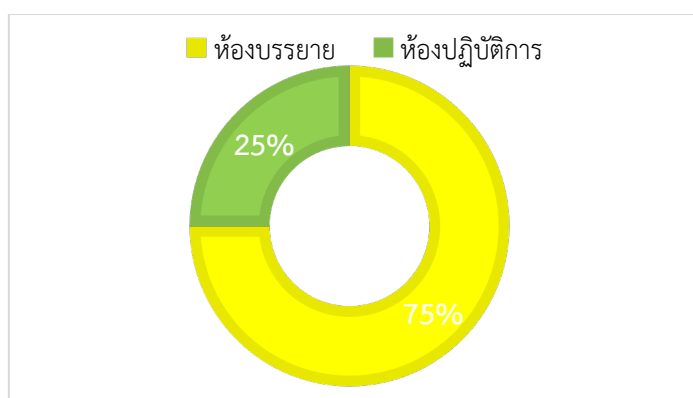
ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการปีการศึกษา 2565 โดยเทียบกับเกณฑ์แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 จำนวนห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ

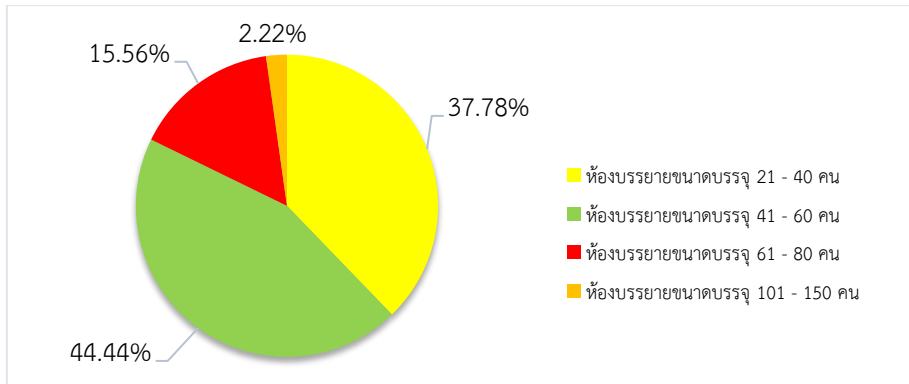
จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีจำนวนห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 ห้อง แบ่งเป็น ห้องบรรยาย จำนวน 45 ห้อง (ร้อยละ 75.00) และห้องปฏิบัติการ จำนวน 15 ห้อง (ร้อยละ 25.00) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

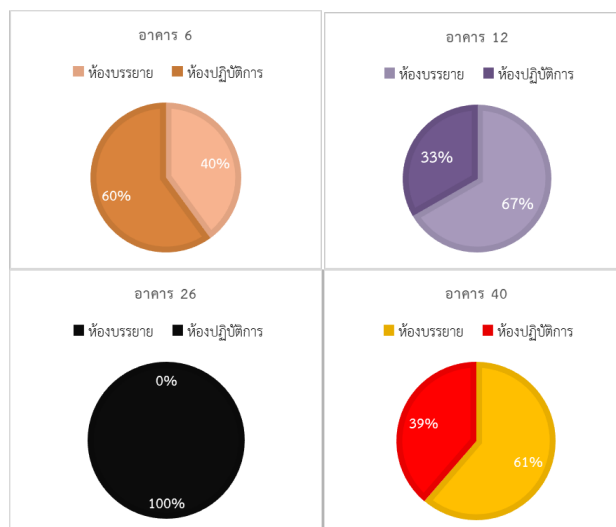
1.2 ประเภทของห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเภทของห้องบรรยาย จำนวน 45 ห้อง พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มตามความจุ โดยอ้างอิงจากเกณฑ์ฯ มีห้องบรรยายขนาดบรรจุ 41 - 60 คน มากที่สุด จำนวน 20 ห้อง (ร้อยละ 44.44) รองลงมา ได้แก่ ห้องบรรยายขนาดบรรจุ 21 - 40 คน จำนวน 17 ห้อง (ร้อยละ 37.78) ห้องบรรยายขนาดความจุ 61 - 80 คน จำนวน 7 ห้อง (ร้อยละ 15.56) และห้องบรรยายขนาดความจุ 101 - 150 คน จำนวน 1 ห้อง (ร้อยละ 2.22) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของห้องบรรยาย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาจำแนกห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการที่ใช้เป็นพื้นที่เพื่อการเรียนการสอนของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยแบ่งตามอาคาร พบว่า อาคาร 6 มีห้องเรียน บรรยาย คิดเป็นร้อยละ 90 ห้องเรียนปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 60 อาคาร 12 มีห้องเรียนบรรยาย คิด เป็นร้อยละ 67 ห้องเรียนปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 33 อาคาร 26 มีห้องเรียนบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 100 และอาคาร 40 มีห้องเรียนบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 61 ห้องเรียนปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 61 ของ ห้องเรียนทั้งหมด ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเภทของห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ จำแนกตามอาคาร

1.3 จำนวนห้องที่เทียบกับเกณฑ์อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพ การใช้ห้อง

จากการศึกษาวิเคราะห์จำนวนห้องเรียนเทียบกับเกณฑ์ฯ อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้ พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้อง ปีการศึกษา 2565 พบว่า จำนวนห้องเรียนทั้ง 90 ห้อง มีการใช้งาน

จริง 60 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.00 เมื่อเทียบจำนวนห้องเรียนกับเกณฑ์อัตราการใช้ห้อง (70%) อัตราการใช้พื้นที่ (80%) และประสิทธิภาพการใช้ห้อง (56%) ผลปรากฏว่า อัตราการใช้ห้องในภาพรวม (63.79%) ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อัตราการใช้พื้นที่ในภาพรวม (226.59%) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และประสิทธิภาพการใช้ห้องในภาพรวม (39.25%) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนห้องเรียนเทียบกับเกณฑ์อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้อง

คณะ/หน่วยงาน	จำนวนห้อง (รวม)	ประจำปีการศึกษา 2565		
		อัตราใช้ห้อง	อัตราใช้พื้นที่	ประสิทธิภาพ
		(70%)	(80%)	(56%)
อาคาร 6	22	49.74	59.60	29.64
อาคาร 12	12	18.75	262.81	22.38
อาคาร 26	21	0.40	93.36	0.37
อาคาร 22	16	0.00	0.00	0.00
อาคาร 40	19	61.44	112.32	37.54
รวม	90	63.79	226.59	39.25

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ผู้วิจัยนำเสนอผลการการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน

จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องบรรยายในภาพรวมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 มีประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ร้อยละ 38.94 อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 63.63 และอัตราการใช้พื้นที่ ร้อยละ 222.62 ส่วนประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องปฏิบัติการในภาพรวมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 มีประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ ร้อยละ 15.33 อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 8.33 และอัตราการใช้พื้นที่ ร้อยละ 198.77 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน

คณะ/ หน่วยงาน	ประเภทห้อง	ประจำปีการศึกษา 2565		
		อัตราใช้ห้อง	อัตราใช้พื้นที่	ประสิทธิภาพ
		(70%)	(80%)	(56%)
คณะครุศาสตร์	ห้องบรรยาย	63.63	222.62	38.94
	ห้องปฏิบัติการ	8.33	198.77	15.33

*หมายเหตุ ช่อง ■ คือ ค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของสถาบันอุดมศึกษา

ผลการศึกษาวิเคราะห์อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องบรรยาย ปีการศึกษา 2565 ของอาคาร 40 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อพิจารณาตามร้อยละของเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 47.55 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อัตราการใช้พื้นที่ในภาพรวม ร้อยละ 65.18 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และประสิทธิภาพการใช้ห้องในภาพรวม ร้อยละ 30.99 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 56) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนห้องปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2565 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อพิจารณาตามร้อยละของเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 13.89 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อัตราการใช้พื้นที่ในภาพรวม ร้อยละ 47.14 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และประสิทธิภาพการใช้ห้องในภาพรวม ร้อยละ 6.55 (เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 56) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คณะ/ หน่วยงาน	ประเภทห้อง	ประจำปีการศึกษา 2565		
		อัตราใช้ห้อง	อัตราใช้พื้นที่	ประสิทธิภาพ
		(70%)	(80%)	(56%)
อาคาร 6	ห้องบรรยาย	49.74	59.60	29.64
	ห้องปฏิบัติการ	0.00	0.00	0.00
อาคาร 12	ห้องบรรยาย	11.11	66.40	7.38
	ห้องปฏิบัติการ	7.64	196.41	15.00
อาคาร 26	ห้องบรรยาย	0.40	93.36	0.37
	ห้องปฏิบัติการ	0.00	0.00	0.00
อาคาร 22	ห้องบรรยาย	0.00	0.00	0.00
	ห้องปฏิบัติการ	0.00	0.00	0.00
อาคาร 40	ห้องบรรยาย	47.55	65.18	30.99
	ห้องปฏิบัติการ	13.89	47.14	6.55

*หมายเหตุ ช่อง ■ คือ ค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของสถาบันอุดมศึกษา

2.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ประโยชน์ห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการทั้งหมดของมหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 ห้อง โดยเทียบกับค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารของสถาบันอุดมศึกษา สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยรวมของอัตราการใช้ห้องที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ โดยเมื่อพิจารณาทั้งห้องบรรยายและ

ห้องปฏิบัติการ มีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสามารถปรับปรุงได้โดยการส่งเสริมให้มีการใช้ห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการร่วมกัน

2. อัตราการใช้พื้นที่เฉลี่ยของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ห้องปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่สูงกว่าห้องบรรยาย แสดงให้เห็นว่าควรปรับปรุงอัตราการใช้พื้นที่ โดยเฉพาะห้องบรรยายให้มีจำนวนนิสิตต่อความจุของห้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ เนื่องมาจากค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ต่ำ โดยเฉพาะในส่วนของห้องบรรยาย ดังนั้นการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมของจำนวนนิสิตต่อความจุของห้องมากขึ้น จะสามารถช่วยเพิ่มค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการใช้ห้องได้

สรุปผลและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ของจำนวนห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีจำนวนห้องที่ใช้ในการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 ห้อง แบ่งเป็น ห้องบรรยาย จำนวน 45 ห้อง และห้องปฏิบัติการ จำนวน 15 ห้อง พบว่า ห้องบรรยาย จำนวน 45 ห้อง สามารถแบ่งกลุ่มความจุตามเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ในส่วนของห้องปฏิบัติการ มีจำนวน 15 ห้อง สามารถแบ่งประเภทห้องปฏิบัติการตามการใช้งานโดยอ้างอิงจากเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ เมื่อจำนวนห้องที่เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ พบว่าจำนวนห้องเรียนเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั่นก็คือ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีการใช้พื้นที่อาคารยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จึงทำให้ประสิทธิภาพต่ำ อันเนื่องมาจากการบริหารจัดการสถานศึกษายังไม่คุณภาพเท่าที่ควรจึงส่งผลให้การใช้ประโยชน์ในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น โดยเฉพาะในห้องบรรยาย และห้องปฏิบัติการ เช่นการขอใช้ห้องเรียนของภาควิชาและสาขาวิชาอื่นๆ ของคณะให้มากกว่านี้ เพื่อให้การใช้ประโยชน์อาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์ศิลปรัตน์อุดม, 2565; เกษมสันต์ เกษมสัตย์, (2566) และ นิวัฒน์ เจริญศิริ (2566) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ พบว่า 1) ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารมีค่าเฉลี่ยอัตราการใช้ห้องในระดับปานกลาง โดยมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ และค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการใช้ห้อง แต่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการที่ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าห้องบรรยาย ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น 2) การใช้อาคารส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สกอ. โดยเฉพาะห้องบรรยายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าห้องปฏิบัติการ ซึ่งอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เนื่องจาก สกอ. กำหนดพื้นที่ต่อนิสิตของห้องบรรยายค่อนข้างต่ำ ทำให้ความจุปัจจุบันของห้องบรรยายต่ำกว่าความจุตามเกณฑ์ สกอ. ทั้งนี้ส่งผลให้ห้องบรรยายมีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำ ห้องปฏิบัติการที่มีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำเนื่องจากมีจำนวนนิสิตที่เข้าเรียนแต่ละครั้งน้อยทำให้ไม่เต็มความจุของห้อง ซึ่งอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น การจัดหมู่เรียนวิชา

ปฏิบัติการ หรือเนื่องจากเป็นวิชาเลือกจึงให้นิสิตใช้งานห้องมีจำนวนน้อย เป็นต้น และ 3) ควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น เช่น การขอใช้ห้องเรียนของภาควิชาอื่นหรือคณะอื่นเพื่อให้การใช้ประโยชน์อาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน พบว่า ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ ห้องบรรยายในภาพรวมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 มีประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ ร้อยละ 38.94 อัตราการใช้ห้อง ร้อยละ 63.63 และอัตราการใช้พื้นที่ ร้อยละ 222.62 เมื่อนำผลการศึกษาวเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ พบว่า อัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ห้องบรรยาย ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานการใช้พื้นที่ นั่นคือ ส่วนใหญ่ห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสกอ. โดยเฉพาะห้องบรรยายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าห้องปฏิบัติการ ซึ่งอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เนื่องจากการกำหนดพื้นที่ต่อนิสิตของห้องบรรยายค่อนข้างต่ำ ทำให้ความจุปัจจุบันของห้องบรรยายต่ำกว่าความจุตามเกณฑ์ สกอ. ทั้งนี้ส่งผลให้ห้องบรรยายมีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำ ห้องปฏิบัติการที่มีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำเนื่องจากมีจำนวนนิสิตที่เข้าเรียนแต่ละครั้งน้อยทำให้ไม่เต็มความจุของห้อง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น เช่น การขอใช้ห้องเรียนของภาควิชาอื่นหรือคณะอื่น เพื่อให้การใช้ประโยชน์อาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมจะต้องนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยการตรวจสอบห้องว่างรวมถึงการจองห้อง และการขออนุญาตใช้ห้องให้เป็นไปด้วยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิงสวัสดิ์ ไชยะกุล, (2567) ; กลุ่มภารกิจงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ, (2565) พรสวัสดิ์ พิริยะศรีธธา, (2564) และ อภิสิทธิ์ พรหมศิริ, (2564) พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยอัตราการใช้ห้องในระดับต่ำ โดยสูงกว่าค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่ แต่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ และอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการที่ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าห้องบรรยาย ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น โดยเฉพาะในห้องปฏิบัติการ เช่น การขอใช้ห้องเรียนของสาขาอื่น หรือคณะอื่น เพื่อให้การใช้พื้นที่อาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ค่าเฉลี่ยอัตราการใช้พื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะห้องบรรยายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าห้องปฏิบัติการ ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การกำหนดพื้นที่ต่อนิสิตของห้องบรรยายค่อนข้างต่ำ ทำให้ความจุปัจจุบันของห้องบรรยายต่ำกว่าความจุตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ส่งผลให้ห้องบรรยายมีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำ ห้องปฏิบัติการที่มีอัตราการใช้พื้นที่ต่ำ เนื่องจากนิสิตที่เข้าเรียนแต่ละครั้งน้อย ทำให้ไม่เต็มความจุของห้อง ซึ่งอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น การจัดกลุ่มเรียนรายวิชาปฏิบัติการ หรือเนื่องจากเป็นวิชาเลือก จึงทำให้นิสิตใช้งานห้องมีจำนวนน้อย เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะวิธีการจัดการประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ จากการศึกษาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ อัตราการใช้ห้อง และอัตราการใช้พื้นที่ของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ซึ่งมีแนวทางในการใช้พื้นที่อาคาร ออกเป็น 2 นโยบาย ได้แก่ 1) นโยบายจัดการด้านการเรียนการสอน จากนโยบายที่มีการย้ายนักศึกษาทุกสาขาและทุกชั้นปี มาทำการเรียนการสอนที่คณะครุศาสตร์ และนโยบายในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาเข้ามาศึกษาในอาคารที่มีจำนวนมากกว่าเดิม ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้พื้นที่อาคาร เนื่องจากออกแบบพื้นที่อาคารเรียนปัจจุบันอาจจะรองรับการเพิ่มของนักศึกษาไม่ได้ตามความต้องการ และ 2) นโยบายการจัดการด้านกายภาพ ด้วยพื้นที่ของอาคารที่มีการแบ่งห้องสำหรับการเรียนการสอนเป็นสัดส่วนชัดเจน ถ้าใน

กรณีมีความต้องการใช้งานพื้นที่มากขึ้นก็ไม่สามารถทำได้ ปัญพวงศ์ นาคะบุตร, (2533) และทินกร เชื้อวงศ์, (2563) พบว่า ผลการศึกษาครั้ง แสดงให้เห็นถึงแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องพื้นที่จำกัดและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา จึงพบแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่ 1) นโยบายการจัดการเรียนการสอน 2) นโยบายการจัดการด้านกายภาพ และ 3) นโยบายการจัดการด้านตารางเรียนตารางสอน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่จำกัดและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของคณะ ทั้งส่วนที่ยังไม่เคยมีการใช้งาน และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใช้สอยเดิม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้พื้นที่ภายในอาคารเรียน ว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยมากน้อยเท่าใด

2. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ ในอาคารประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะองค์ประกอบที่แตกต่างกัน โดยเน้นการค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่

3. ควรพิจารณาให้มีวิธีวิจัยลักษณะอื่นประกอบด้วย เช่น การสำรวจความพึงพอใจ การศึกษาปัจจัยการใช้พื้นที่ เพื่อขยายผลการศึกษาเป็นแบบองค์รวม และมีมิติรอบด้าน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่ได้อนุมัติให้ “รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากเงินงบประมาณกองทุนเพื่อการวิจัย นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2566” ในการทำรายงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มภารกิจงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ. (2565). รายงานการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร ปีการศึกษา 2565 (รายงานวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เกษมสันต์ เกษมสัถย์. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจการใช้บริหารอาคารสำนักงานให้เข้าอาคารธณภูมิ. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทินกร เชื้อวงศ์. (2563). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการตรวจอาคารในมุมมองของเจ้าของอาคาร. (วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- นิวัฒน์ เจริญศิริ. (2566). การศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการของกองอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *ครุศาสตร์สาร*, 17(2), 273 – 291.
- ปัญพวงศ์ นาคะบุตร. (2553). การประเมินการใช้พื้นที่อาคาร กรณีศึกษา : อาคารเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม. (2565). การพัฒนางานอาคารสถานที่เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และรองรับการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 16(1), 94 – 107.
- พรสวรรค์ พิริยะศรัทธา. (2564). การประเมินอาคารอนุรักษ์พลังงาน กรณีศึกษา : อาคารพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิชาการ พลังงานและสิ่งแวดล้อมในอาคาร*, 4(1), 30 – 45.
- โมนัย สุขศาสวัต. (2566). การประเมินความพึงพอใจในการใช้งานอาคารสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เอกชน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี. (การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยิ่งสวัสดิ์ ไชยะกุล. (2567). การประเมินอาคารหลังการใช้งาน กรณีศึกษา อาคารเรียนรวมและพัฒนาทักษะพื้นฐาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวินิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 23(1), 73 – 85.
- วาไลตา พวงจำปา. (2563). การศึกษาบริหารอาคารสถานที่เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เมษายน 2555 ถึง กรกฎาคม 2566. กรุงเทพฯ: อันลิมิต พรินติ้ง.
- อภิสิทธิ์ พรหมศิริ. (2564). แนวทางการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามหลักทฤษฎีภูมิทัศน์ของประโยชน์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- อิทธิพัทธ์ จันทรสาคร. (2565). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบสารสนเทศภายในอาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (รายงานวิจัย). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.